

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ КОЛЕДЖ»

ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ФІЗИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ПВНЗ «Фінансово-правовий коледж»
Тамара ГУБАНОВА
14.01 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО»

для здобувачів освіти

галузь знань 08 Право
спеціальність 081 Право
освітньо-професійний ступень фаховий молодший бакалавр

освітньо-професійна програма Право
вид дисципліни Обов'язкова

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	четвертий
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Викладач: Головченко Ольга Віталіївна

Пролонговано: На 20 24/20 25 н.р. Проток. № 8/1) "30" 08 2024 р.
Пролонговано: На 20 ___ /20 ___ н.р. () " " 20 ___ р.

КИЇВ – 2024

Розробники:

Головченко Ольга Віталіївна

кандидат філософських наук, доцент

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. Циклової комісії гуманітарних дисциплін та фізичної підготовки

(підпис)

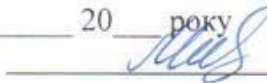
Інна Степанчук

Протокол № ___ від « ___ » _____ 20 р.

Схвалено науково - методичною комісією ПВНЗ «Фінансово-правовий коледж»

Протокол № ___ від « ___ » _____ 20 року

Голова науково-методичної комісії
(підпис)

(Тетяна Мулянова)

ВСТУП

1. Мета дисципліни. Основною метою викладання дисципліни є формування засад мисленнєво-мовленнєвої діяльності, спрямованої на переконання аудиторії в процесі мовної комунікації, що передбачає:

- уявлення про риторику як елемент культури мислення і мовлення, тісно пов'язаний з низкою суспільних і гуманітарних наук;
- ознайомлення з основами ораторського мистецтва як наукою про історично-правові та загально-теоретичні аспекти становлення і розвитку риторики;
- знання законів, стратегії і тактики ораторського мистецтва, що детерміновані світоглядними і етичними засадами, логікою мислення і мовлення та особливостями комунікації;
- знання особливостей використання в ораторському мистецтві законів логіки, доказу і аргументації;
- знання мовленнєвих, етичних, психологічних і комунікативних засад ораторського мистецтва (культури і техніки мовлення, алгоритмів і закономірностей поведінки і комунікації в ході публічних виступів, способів переконання та впливу на аудиторію);
- набуття практичних навичок вільно і логічно висловлювати свої думки, аналізувати і готувати тексти до публічних виступів, аргументовано і доказово будувати промову відповідно до мети, призначення і комунікативної ситуації;
- усвідомлення ролі ораторського мистецтва у розвитку комунікативно-когнітивної компетентності майбутнього юриста та ознайомлення з різновидами юридичного красномовства;

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

- 1) успішне опанування дисциплінами «Логіка для юристів» та Філософія для юристів»;
- 2) оволодіння компетентностями з дисципліни «Українська правнична термінологія»;
- 3) знання норм сучасної української літературної мови та вимог до культури усного й писемного мовлення

3. Анотація навчальної дисципліни. При вивченні дисципліни розкриваються: предмет, структура і функції ораторського мистецтва, його місце у формуванні культури мислення і мовлення; історія розвитку ораторського мистецтва; концептуально-логічні засади ораторського мистецтва (закони риторики, стратегія і тактика ораторського мистецтва; особливості використання логічних законів та застосування доказів і аргументації в риториці); загальна характеристика публічного виступу та його види, особливості публічної промови та основні етапи її продукування; логіко-мовна культура оратора; комунікативна техніка оратора. В контексті отримання юридичної спеціальності заторкуються питання: про особливості і основні проблеми юридичної риторики, стратегію і тактику риторики юриста, практику використання логічних законів у мовній практиці юриста, місце і роль доказу і аргументації в риториці юриста, особливості підготовки юридичної промови, її види (судова, прокурорська, адвокатська) та вимоги до них, техніку мислення і мовлення в культурі юриста.

4. Завдання вивчення дисципліни:

- окреслення предметного поля ораторського мистецтва, його структури і функцій;
- усвідомлення в риториці синтезу логіки мислення, мовлення та інтеракції;
- ознайомлення з історією розвитку ораторського мистецтва;
- формування уявлень про закони ораторського мистецтва та шляхи їх практичного застосування;
- ознайомлення зі стратегією і тактикою ораторського мистецтва, способами і прийомами переконування;
- навчання практиці використання законів логіки, доказу і аргументації в ораторському мистецтві;
- оволодіння логіко-мовною культурою і комунікативною технікою ораторського мистецтва, формування основних ораторських якостей;

- ознайомлення з особливостями юридичного красномовства, навчання практиці підготовки і проголошення різних видів юридичних промов.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 - комунікація; 4 - автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати:</i> предмет, основні поняття, розділи і функції ораторського мистецтва, його зв'язок з іншими науками; місце у формуванні культури мислення і мовлення і роль у професійній діяльності юриста;	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес-опитування, тестування, есе</i>	7%
1.2	<i>Знати:</i> основні історичні етапи розвитку ораторського мистецтва, їх особливості та найбільш видатних представників;	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес-опитування, тестування, есе</i>	7%
1.3	<i>Знати:</i> концептуально-логічні засади ораторського мистецтва (основні ораторські якості; закони ораторського мистецтва; особливості використання логічних законів в ораторському мистецтві; види логічних помилок; основні способи переконування. застосування доказів і аргументації в риторичі);	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес-опитування, контрольна робота, колоквиум</i>	7%
1.4	<i>Знати:</i> стратегію і тактику ораторського мистецтва (їх структуру, основні принципи і правила ораторської діяльності юриста; способи і прийоми юридичної риторичі);	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес-опитування, тестування, диспут</i>	7%
1.5	<i>Знати:</i> загальну характеристику публічного виступу і його види; жанрові різновиди публічного виступу; особливості публічної промови та її види в юриспруденції; методичку та етапи підготовки публічного виступу; структуру ораторського твору; культуру сприймання публічного виступу; види запитань;	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес-опитування, контрольна робота, колоквиум,</i>	7%
1.6	<i>Знати:</i> вимоги до логіко-мовної культури оратора (загальні ознаки культури мислення і мовлення; стилі мислення і мовлення; основні прийоми і засоби образного мислення і мовлення юриста);	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес-опитування, тестування, есе, диспут</i>	7%

1.7	<i>Знати:</i> комунікативну техніку оратора (категорії, принципи і складники техніки мислення і мовлення; правила і прийоми інтонування; засоби діалогу і полеміки; особливості комунікативної техніки юриста);	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес-опитування, контрольна робота, диспут</i>	7%
1.8	<i>Знати:</i> загальну характеристику і особливості юридичного красномовства; специфіку підготовки юридичних промов та їх структурні елементи; риторичні вимоги до юридичних промов;	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес-опитування, есе</i>	7%
2.1	<i>Вміти:</i> розрізняти риторику і ораторське мистецтво; визначати приналежність шкіл до певного історичного етапу ораторського мистецтва;	<i>Семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Наукові доповіді, дискусії, тестування</i>	7%
2.2	<i>Вміти:</i> розрізняти закони риторики і закони логіки; формулювати і застосовувати закони ораторського мистецтва; застосовувати закони логіки в ораторському мистецтві; правильно здійснювати синтез логіки мислення, мовлення та інтеракції;	<i>Семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Наукові доповіді, обговорення, тестування, тренінг</i>	7%
2.3	<i>Вміти:</i> розрізняти і визначати стратегію і тактику ораторського мистецтва; знаходити загальне та особливе у стратегії та тактиці юридичної промови; обирати правильну стратегію і тактику публічної промови відповідно до її призначення;	<i>Семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Наукові доповіді, обговорення, тестування, есе</i>	7%
2.4	<i>Вміти:</i> розрізняти публічний виступ і публічну промову, здійснювати їх підготовку, побудову і проголошення; розрізняти публічні промови в юриспруденції залежно від їх призначення;	<i>Семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Наукові доповіді, дискусії, тестування, есе</i>	7%
3.1	<i>Володіти:</i> логіко-мовною культурою юриста (методами і типами аргументації; правилами інтелектуально-коректного оформлення структурних компонентів доказу);	<i>Семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Наукові доповіді, дискусії, тестування, тренінг</i>	8%
3.2	<i>Володіти:</i> комунікативною технікою правника (правилами і прийомами інтонування в юридичній промові; діалогічними стратегією і тактикою у техніках мовлення юриста)	<i>Семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Наукові доповіді, обговорення, тестування, тренінг</i>	8%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2
Програмні результати навчання (назва)														
РН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН2. Здійснювати письмову та усну професійну 10 комунікацію державною мовою, правильно вживати правничу термінологію.									+	+	+	+	+	+
РН3. Спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності.									+	+	+	+	+	+
РН4. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для вирішення професійних задач	+	+			+		+		+		+			
РН5. Використовувати навички пошуку, оброблення та аналізу інформації у професійній діяльності	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	

7. Схема формування оцінки

Максимальна підсумкова оцінка за навчальну дисципліну становить 100 балів, з яких максимальна кількість балів за підсумками поточного оцінювання становить 40 балів, а за результатами підсумкового оцінювання – 60 балів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується шляхом додавання кількості балів, отриманих за результатами поточного оцінювання, та кількості балів, отриманих за підсумковою формою контролю (залік); для успішного завершення вивчення дисципліни сума таких балів не може бути меншою ніж 60 балів.

7.1 Форми оцінювання

7.1.1. Форми поточного оцінювання:

- 1) експрес-опитування – від 1 до 3 балів;
- 2) колоквіум – від 2 до 4 балів;
- 3) ділова гра – від 1 до 5 балів;
- 4) тестування (з набору суджень вибрати вірні) – від 1 до 5 балів;
- 5) тематична наукова доповідь (виконання + презентація) – 5 балів;
- 7) дві модульні контрольні роботи – від 1 до 12 балів за кожен (всього: від 2 до 24 балів).

Щодо таких форм поточного оцінювання як виконання тематичної наукової доповіді та презентації її матеріалів встановлений мінімальний пороговий рівень оцінки (5 балів), недосягнення якого означає, що за даною формою оцінювання здобувач освіти набрав 0 балів.

Мінімальна кількість балів, яка може бути отримана студентом за відповідними формами поточного оцінювання, складає 24 бали, а максимальна - 40 балів. У разі, якщо студенту за семестровими формами оцінювання виставлено менше 24 балів, він не допускається до складання заліку. При фактичному отриманні здобувачем освіти за підсумками поточного оцінювання більше ніж 40 балів, зарахуванню підлягають лише 40 балів.

7.1.2. Форма підсумкового оцінювання: письмовий іспит.

Залік проводиться у формі письмової роботи, яка включає виконання 3-х завдань (а саме надання відповідей на теоретичні питання курсу) – від 1 до 20 балів за кожне. Максимальна кількість балів, які здобувач може одержати за виконання письмового заліку, становить 60 балів, мінімальна – 36. У випадку, коли студент на заліку набрав менше 36 балів, останні не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час семестру), у відомості в колонці «бали за залік» ставиться «0», а в колонку «результуюча оцінка» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру. Перескладання результатів підсумкового оцінювання з метою покращення одержаної позитивної оцінки не допускається.

7.1.3. Підсумкова оцінка

Підсумкова оцінка є сумою балів, виставлених за результатами поточних форм оцінювання та письмового заліку. Максимальна підсумкова оцінка за начальну дисципліну може становити 100 балів, мінімальна - 60. Відповідно для отримання мінімуму/максимуму підсумкової оцінки мінімум/максимум за змістовні модулі та письмовий залік становить:

	ЗМ-1	ЗМ-2	залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	12	12	36	60
Максимум	20	20	60	100

7.2 Організація оцінювання:

Види поточного контролю обираються викладачем, який веде семінарські заняття, за погодженням з лектором та у відповідності з даною програмою. Видами поточного контролю можуть бути: експрес-опитування, колоквиум, ділова гра, тестування (з набору суджень вибрати вірні), тематична наукова доповідь (виконання + презентація), модульні контрольні роботи.

Оцінювання усних відповідей, а також результатів презентації за матеріалами наукової доповіді здійснюється безпосередньо після їх завершення на семінарських заняттях. Ділова гра, тестування та виконання модульних контрольних робіт відбувається на семінарському занятті, а їх результати оголошуються на наступному семінарському занятті.

При поточному контролі під час семінарських занять оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований студентом у відповіді, активність при обговоренні питань семінарського заняття, систематичність роботи на заняттях, результати виконання домашніх завдань.

Викладач, який проводить семінарські заняття, виставляє у визначений термін кількість набраних з поточного контролю балів і заносить їх у відповідні документи обліку успішності студентів.

У випадку відсутності студента на семінарському занятті з поважних причин, він може відпрацювати пропущене заняття в позааудиторний час (час консультацій викладача), шляхом усного опитування, розв'язування практичних завдань (задач). Пропущене заняття може бути відпрацьоване не пізніше 2-х тижнів з дати завершення дії поважних причин. За невідпрацьовані заняття бали не нараховуються.

Дисципліна викладається у одному семестрі. За 10 днів до початку залікової сесії викладач, який веде семінарські заняття, припиняє приймати відпрацювання. Заняття, пропущені

та не відпрацьовані студентом у першому семестрі, не допускаються до відпрацювання в другому семестрі.

Для студентів, які за семестровими формами оцінювання отримали кількість балів, яка є меншою мінімальної кількості балів (<24 балів), проводиться додаткова заключна контрольна робота з питань, необхідних та достатніх для отримання допуску до іспиту. Обсяг та зміст заключної контрольної роботи визначається викладачем залежно від рівня успішності студента (наприклад, кількості набраних балів протягом семестру; кількості пропущених занять і їх питомої ваги у загальній кількості занять; тем, з яких не отримано оцінку або отримано недостатню кількість балів; невідпрацьованих занять тощо).

Результатом проведення заключної контрольної роботи може бути: (1) допуск до іспиту з виставленням студентові 24 балів, як оцінки за семестровими формами оцінювання; або (2) недопуск до заліку з виставленням студентові лише тих балів, які він набрав за семестровими формами оцінювання (без врахування результатів заключної контрольної роботи).

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять та самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.			
Теорія та методологія ораторського мистецтва			
Тема 1. Предмет та історія розвитку ораторського мистецтва.	2	4	4
Тема 2. Закони ораторського мистецтва.	4	4	6
Тема 3. Закони логіки в ораторському мистецтві.	4	4	4
Тема 4. Стратегія і тактика ораторського мистецтва.	4	4	4
Модульна контрольна робота 1	-		-
Змістовий модуль 2.			
Практика ораторського мистецтва			
Тема 5. Публічний виступ в ораторському мистецтві.	4	2	4
Тема 6. Логіко-мовна культура оратора	4	2	4
Тема 7. Комунікативна техніка оратора.	4	2	4
Тема 8. Юридичне красномовство.	4	4	4
Модульна контрольна робота 2	-		-
<i>Всього</i>	30	26	34

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Семінари – **26 год.**

Самостійна робота - **34 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Гапотій В.Д. Основи ораторського мистецтва: навчально-методичний посібник.- Мелітополь, ФОП Однорог Т.В., 2019. – 168 с. // <https://fpk.in.ua/elektronna-biblioteka>
2. Нікітіна А.В., Барилова Г.К., Кравченко М.В. Риторика : навчальний посібник. Старобільськ, 2021.- 99 с. // <https://fpk.in.ua/elektronna-biblioteka>
3. Риторика: навч. посібн. (упор. Т.К. Ісасенко, А.В. Лисенко). – Полтава: ПолтНТУ, 2019. – 247с. // <https://fpk.in.ua/elektronna-biblioteka>
4. Риторика : навч.-метод. посіб. / ред. С. Романюк ; уклад. Л. Мафтин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьков. : Рута, 2020.- 343 с. // <https://fpk.in.ua/elektronna-biblioteka>
5. Серета Н. В., Квасник О.В. Основи ораторської майстерності: навчальний посібник. Харків : НТУ «ХПІ», 2019.- 304 с. // <https://fpk.in.ua/elektronna-biblioteka>

Додаткові:

1. Борг Дж. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування / Джеймс Борг. – Фабула, 2019. – 304 с.
2. Василенко В. А. Академічна риторика : навч. посіб. для студ. гуманіт. ф-в вищ. навч. закл. / В. Василенко, В. Герман ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, Сум. філ. Харк. нац. ун-ту внутр. справ. – Суми : Наталуха А. С., 2018. – 275 с.
3. Кацавець Р.С. Ораторське мистецтво: навч. підручник / Р.С. Кацавець. – К., Алерта, 2018. – 216 с.
4. Олійник О. Ораторське мистецтво юриста : навч. посіб. / О. Олійник – К. : Кондор, 2019. – 210 с.
5. Онуфрієнко Г. С. Риторика : навч. посіб. / Г. С. Онуфрієнко. – К. : Центр навчальної літератури, 2019. – 625 с.
6. Плотницька І. Ораторське мистецтво. К.: ЦНЛ, 2022.- 110 с.
7. Шинкарук В. Д., Теслюк В. М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2021.- 320 с.